

Közösségvezető-avató lelkigyakorlat 2008

1. Bevezető

Olvasmány: Arany János: Szondi két apródja

Mindig elszorul a torkom itt ezen a helyen, így lelkigyakorlat kezdetén.

Oroszi. - Itt születtem. Ez a hazám.

Oroszi. - Itt járt (nyaralt?) ezen a plébánián, ezek között a falak között Arany János. Itt lapozgatta a **Historia domust**, a plébánia történetét. Itt fogant meg 1855 nyarán a Szondi, a Két apród és 1856 nyarán a Szondi két apródja c. verse.

Márton - az orosz pap neve itt van az anyakönyvekben. Őt küldte Ali fel a Drégeli várba, hogy megadásra szólítsa fel Szondit, a vár parancsnokát. A vár körül itt tanyázik az ezernyi török, hogy mint „tüzes ördög törje Drégel sziklai várát”.

Szondi - üzenete ismert: ”Mondjad neki, Márton, ím ezt felelem: Kegyelmet uradtól nem vár soha Szondi, Jézusa kezében kész a kegyelem: Egyenest oda fog folyamodni”.

1. Nagyoroszi - Mint késői utódok itt vagyunk ebben a házban. A „Török” már rég bevette a várat: a gazdagság, hatalom és erőszak világa „győzelmi ünnepet ül ma” világszerte.

Mit akar ez a maroknyi csapat, ez a drégeli várnép, ez a kisdud Bokor, a maga erőszakmentes fegyverével, a nagy Alival, a Mammonnal szemben?

Két apród - Arany szerint két apród térdelt a sírnál. Ennyi maradt a Vár védőiből?! A Mammonnal vívott nagy csatából közületek csak ketten maradnak meg? Ők is a sírnál? „Két ifjú térdel, kezükben a lant, a kopja tövén mintha volna feszület, zsibongva hadával a völgyben alant, Ali (a Mammon) győzelem-ünnepet ület”?!

Szondi fia – Egy Szlovákiából előkerült Előszó szerint a két apród csak a költői fantázia szüleménye. A valóság az, hogy Szondinak volt egy fia, aki a döntő csata előtt odament apjához egy nagy karddal, hogy ő is megy harcolni a török ellen. Az Előszó szerint Szondi látva kisfia kezében az ingadozó nehéz kardot, végez fiával, mondván: „Jobb néked szerelmetes fiam az atyai kéztől elveszned, mint a török kezére kerülnöd”.

Lehet, hogy írmagja sem marad a Mammonnal szemben vívott küzdelemben a Bokornak, a harmadik, negyedik nemzedéknek?! Lehet, hogy mi magunk pusztítjuk el magunkat, mint önpusztító nemzedék!? Netán mi, az első és második nemzedék veszejtjük el fiainkat?!

2. Hadgyakorlat? – Ezek után azt kérdezem, hogy miért vagytok itt Orosziban, a Drégeli vár tövében, Ti, a Bokor nevű társaság ifjú tagjai?

Hát, mert annyit noszogattak az öregek: Ide el kell jönni! S végre, beadtátok a derekatokat?

Vagy, mert magatok is úgy éreztétek, hogy ilyen vagy olyan lelkigyakorlaton illik részt venni. Ha nem olyanon, akkor ilyenén?

Vagy, mert a széthulló Bokor végnapjaiban érdemes felkészülni a lantosoknak a nagyszerű temetésre, hogy mint a „bűlbül-szavú rózsák két mennyei BOKRA, hadd fűzzön dalokból gyöngysorba fűzért” a Bokor sírjára?

Vagy miért? Felkészülni a harcra? Összevonni a csapatot, rendezni a sorokat? Netán hadgyakorlatot tartani már most? Aztán legyőzni Alit, Szulejmánt, a Mammont? A történelemben írni egy új Nándorfehérvárt?! Hogyan? „Jézusa kezében kész a kegyelem, Egyenest oda fog folyamodni”?!

3. Lelkigyakorlat? – Loyolai Ignác, a harcban megsebesült katonatiszt, a katonai hadgyakorlatok mintájára dolgozta ki a jezsuita rend híres lelki napjait, amit lelkigyakorlatnak neveznek, azóta is. A jezsuita lelkigyakorlatok nem nélkülözik a katonai felfogást, és egyáltalán nem vallják az erőszakmentességet, mégis átvehetjük ezt a megnevezést, ha mi megtöltjük más, éppen ellentétes tartalommal. Ha katonai rend helyett szeretetrendet értünk, ha evilági ország helyett Isten Országát értjük, ha a harcon az erőszakmentes szeretést értjük.

Mi a cél? - Formailag: közösségvezető avatás.

Tartalmilag: Egyrészt a közösségvezetés vállalásának megerősítése. Másrészt a közösségvezetőkkel való közösség vállalása.

Akik a katechumen kurzuson részt vettek, azok nyilvánosan is ígéretet tettek a közösségvezetés és apostolkodás vállalására. Ezt vagy B-jelöltség vagy a bértámas formájában tették.

Új mozzanat most, hogy a tanítványból nemcsak tanítók lesztek, hanem formálisan is a tanítók közösségébe (Közösség Vezetők Tanácsa = KVT) léptek.

Mi a feltétel?

Tartalmilag: A Bokor ismerete – A KIO lényegi ismerete és elvi elfogadása – A Bokor közös dolgainak ismerete és gyakorlati részvétel – Éves közösségvezetői lelkigyakorlaton való részvétel.

Formailag: Közösségvezetői ajánlás a befogadásra – Annak kifejezett elvállalása – A befogadó lelkigyakorlaton való részvétel – A közösségvezetők közé való beavatás. (Lásd KDT 2004).

Mik az elmélkedések témái?

1. Bevezető
2. Bokor történet
3. Bokor eszmények
4. Bokor lelkiség
5. Bokor struktúra
6. Közösségvezető avatás

--- Az elmélkedésekre készülve, éppen amikor idáig értem, - gondoltam - írok egy e-mailt a T. KV-nak: Az előadók nevét ismerem, de előadásuk címét nem, pedig jó volna tudnom. Megkaptam a választ (Jutkától): „Talán furcsa, hogy mind a négy házaspár (Áts, Magyar, Garay, Király) ugyanarról a témáról fog szólni. Saját életükön keresztül bemutatni a Bokor történetét, eszményeit, struktúráját, közös dolgait és beszélni a Bokor értékek életükre gyakorolt hatásáról”.

No, most üt meg a guta! Dobhatom el az egész koncepciómat. Vagy mégsem? Rájöttem, hogy a tematikát két éve én küldtem el a KV-nak és örülhetek, ha most szóba is álltak vele. A négy házaspáros megoldás pedig, direkt zseniális. Az meg miért baj, ha az elmélkedések is ugyanazokkal a kérdésekkel foglalkoznak, amivel az előadások. A műfaj ugyanis más. Előadást hallgatni és elmélyült döntéseket hozni nem ugyanaz. Mindenegyben elmélkedésben kérdéseket kell eldönteni, személyes válaszokat hozni. Ezért aztán döntöttem a folytatás mellett. Legfeljebb a végén, elmélkedéseim sírhantján zenghetek sirató dalt, mint Szondi két apródja ott fenn a „nyájas hegyormon”... Vagy valami más történik. Ez csak rajtatok múlik!

Kérdések:

- 1) Miért jöttél?
- 2) Kedvedre való-e a kínálat?
- 3) Optimista vagy pesszimista vagy-e a Bokor, s személy szerint a Te szereped jövőjét illetően?

2. Bokortörténet

Olvasmány I.: Ábrahám története

Az Úr így szólt Ábrámhoz: Vonulj ki földedről, rokonságod köréből és atyád házából arra a földre, amelyet majd mutatok neked. Nagy néppé teszek. Megáldalak és nagygyá teszem nevedet, s te magad is áldás leszel... Általad nyer áldást a föld minden nemzetsége... Ábrám tehát elköltözött... Elindult Kánaán földjére és meg is érkezett Kánaán földjére... Amikor Ábrám 99 éves volt, az Úr megjelent Ábrámnak és így szólt hozzá: Én El Shaddái vagyok: járj előttem és légy tökéletes. **Szövetséget hozok létre köztem és közted**... Te népek sokaságának atyja leszel. Ezért ne hívjanak többé Ábrámnak, hanem Ábrahám legyen a neved, mivel népek sokaságának atyjává teszek... Szövetséget hozok létre köztem és közted, majd utánad utódaid között minden nemzedéken át. Ez örök szövetség lesz... De tartsd meg szövetségemet, te és utánad utódaid minden nemzedéken át... (Ter. 12,1-4, 17, 1-9)

Olvasmány II.: Mózes története

Mózes eljutott nyájával az Isten hegyéhez, Hórebhez. Itt megjelent neki Isten angyala a tűz lángjában, egy égő csipkebokorban... Az Úr pedig így szólt: Én vagyok az Isten, atyáid Istene: Ábrahám Istene, Izsák Istene, Jákob Istene... Láttam Egyiptomban élő népem nyomorúságát... Azért szálltam le, hogy kiszabadítsam az egyiptomiak hatalmából, és hogy kivezessek arról a földről egy szép, tágas országba, egy tejjel-mézzel folyó országba... Ezért elküldelek a fáraóhoz, hogy népemet, Izrael fiait kivezessed Egyiptomból...

Az Egyiptomból való kivonulás után három hónapra ugyanazon a napon érkeztek meg a Sinai pusztába... Mózes elindult Isten elé, az Úr pedig a hegyről így szólt hozzá: ...”Ha hallgattok szavamra és **megtartjátok szövetségemet**, akkor az összes népek között különleges tulajdonommá teszek benneteket... Az egész nép egy szívvel válaszolt: Mindent megteszünk, amit az Úr parancsol”.

Mózes a nép hűtlensége után így könyörgött az Úrhoz: „Ha kegyelmet találtam a szemedben Uram, akkor a mi Urunk vonuljon velünk. Bár keménynyakú nép ez, de bocsásd meg bűneinket, és fogadj el minket örökségedül... (Kiv. 3, 1-10, 19, 1-8, 31,9).

Olvasmány III.: A Bokor története

A pápa elküldte titkos megbízottját, egy horvát jezsuitát magyar földre. A pápa követe így szólt egy debreceni piaristához: Jön a bolsevik uralom, ha az egyház fönn akar maradni, kis csoportokat kell létrehozni és titkos összejöveleteken tovább adni a katolikus tanítást. Ő maga is létrehozott egy-két csoportot, majd átadta a piaristának és elment.

A piarista páter kezdetben püspöki segítséggel szervezte a csoportokat országszerte, míg a hatalomra jutó bolsevik uralom be nem börtönözte, halálra nem ítélte. Az életfogytiglanra változtatott börtönből letöltött közel tíz évet, majd a megváltozott viszonyok között fogadalma ellenére újra kezdte szervezni a csoportokat.

És akkor szólt az Úr a piarista atyához: Nézz utána az evangéliumban a názáreti Jézus szájába adott mondatoknak, és azt vizsgálj, hogy mit is kell kereszténység címen csinálni? A piarista, barátai kontrolljával meg is írt öt könyvet, amiben feketén-fehéren leírja, hogy van egy kereszténység, de minek, és kellene egy kereszténység, de kinek?

Mégis akadtak olyanok, akiknek kellett a radikális evangélium és veszélyek között, de **szövetséget kötöttek a Szeretet Istenével és egymással**, mondván: „Megtesszük mindazt, amit nekünk mondott az Úr...”

A korabeli Pilátus nem nézte jó szemmel ezeknek a veszélyes elemeknek szaporodását, ezért az illetékes Kaifás főpappal összefogva, üldözni kezdte az eretnekeket. Az üldözés akkor csapott a magasba, amikor „veszélybe került” (Paskai) a hatalom végrehajtó szerve, a katonaság is, mert ezeknek a csoportoknak fiataljai megtagadták a katonai szolgálatot. Szerencsére a még magasabb hatalmak úgy döntöttek, hogy véget vetnek a bolsevik világbirodalomnak, anyagi csődbe kergetve őket.

A világbirodalom bukása, csodák csodája, vérnélküli fordulattal ment végbe. De a szegény szocialista országok csöbörből vödörbe estek. Elközelgett ugyanis a Mammon-isten országa. Ennek következtében a mondott csoportok összessége, amit Bokornak neveztek el, negyven éves kemény vándorlás és egy hősi korszak tündöklése után, csaknem a bukása előtt állt.

Az általános bizonytalanságban a piarista atyának azt mondta az Úr, hogy csak szoros szövetségben (kommunában?) élhet tovább a Bokor. De az egyre fogyó csoportok tagjai hallani se akartak róla. Az összejáró csoportok létszáma egyre fogy, a csoportokat hiába próbálják összetartani. Új, fiatal csoportok csak a bokorbeli szülők gyerekeiből verbuválódnak kis számban, a legtöbb gyerek távol tartja magát a Bokortól. A meglévő csoportok tagjaiban sincs meg az a halált megvető bátorság, ami annak idején megvolt. Sokak szerint ezek a csoportok semmiben nem különböznek a többi fiatal csoporttól, sem célban, sem értékrendben, sem érdekekben. Az evangéliumi radikalizmus kiveszett a Bokorból, a Bokor tagjai mintha fel akarnák bontani az Úrral és egymással megkötött szövetséget...

Talán merész dolog Ábrahám, Mózes történetét egy kalap alá vonni a Bulányi és Bokor történettel. Majd az utókor eldönti, hogy mennyit ér a mi kísérletünk itt a 20-21. század fordulón ebben a kis országban. Számomra történelmi jelentőségű ez a szent kísérlet, és most azt kísérlem meg felmérni, Ti mennyire látjátok így? És főleg azt szeretném tudni, hogy Ti a jövő nemzedék vezetői, hogyan látjátok a jövőt?

Ha benne vagytok, csináljunk itt hamarjában egy **tesztet**. Négy fő- és nyolc al - kérdésre kellene válaszolnotok, mégpedig igennel és nemmel. (Kivéve a 4. kérdést). Jó volna, ha az igeneket és nemeket kitöltés után sorban felolvassátok. Majd egy következő körben a 4. kérdésre adnátok választ, röviden. A következő napokban majd ezek ismeretében folytathatnánk ezt a közösségvezető avató lelkigyakorlatot, tervezhetnénk a jövőt...

Kérdések:

- 1) Összevethető a Bokor történet Ábrahám és Mózes történetével?
- 2) Így látod te is a Bokor történetet, mint elhangzott?
- 3) Milyen folytatást látsz és mit jósolsz a Bokor egészének jövőjét illetően:
(Mit tartasz legvalószínűbbnek?)
 - a) Felszívódik a vallási felekezetekben?
 - b) Felszívódik a politikai pártokban?
 - c) Felszívódik más szervezetekben?
 - d) Tagjai nem foglalkoznak többet a közösségi élettel?
 - e) Kommunában él tovább?
 - f) Diaszpórában (szétszórtan) él tovább?
 - g) Mai formájában él tovább?
 - h) Új Ábrahám, új Mózes, új Bulányi támad? Új nép, mely megújítja újra a „Szövetséget”?
- 4) Te milyen szerepet számsz magadnak?

3. Bokoreszmények

Evangelium: Mt. 22, 34 - 40

A zsidók, mint tudjuk a 313 törvény körüli vitába akarták bevonni Jézust. Ő pedig megadja a választ. A törvények tömkelegéből és az írások sokaságából kiemel és egymás mellé tesz két mondatot: az Isten és emberszeretet parancsát. Ezt fogalmazza meg majd a búcsúvacsorán, az új parancsban is: „Szeressétek egymást, ahogy én szerettelek titeket”.

1. Kisember, nagyember, gazember

Régebben írtam egy mesét a kisemberről, a nagyemberről és a gazemberről. Ma is úgy gondolom, hogy elvileg ez a háromféle embertípus lehetséges.

A kisemberen a jézusi erkölcsöt képviselőt értem, a nagyemberen a tisztességet képviselőt, a gazemberen pedig a közbűntényeseket.

Tulajdonképpen ezekből tevődik össze három csapat a földön: a gazemberek, az igazságtevők, az irgalmat gyakorlók csapata. Ezek közül választhatunk.

Bonyolítja a helyzetet, hogy nemcsak a földön játszik ez a három csapat, hanem egy emberen belül is megoszlik a szerep, mert egyszer gazember az ember, máskor tisztességes, harmadszor pedig irgalmas. Magunkban kell elsősorban valamelyik mellé elköteleződünk!

Így egyszerűsödik a dolog az emberben. Eldöntöm, hogy egy életre mi akarok lenni: gazember, tisztességes vagy irgalmas. Biztos, hogy ezzel a belső harc nem szűnik meg, de legalább elvi szinten tudható, ki-kicsoda, ki mit akar.

Ily módon, a Föld hátán is könnyebb felismerni a csapatokat, mert tudni lehet, hogy dominánsan mit képviselnek. És tudhatom, nekem melyik csapatban van a helyem.

Meg kell jegyezni, hogy mindhárom csapat jót akar, hogy jobb legyen a világ. A gazember is jobba akarja tenni a világot a maga javára. A tisztességes is egy igazságosabb társadalmat akar, ahol persze ő tesz igazságot. És az irgalmas is földi mennyország reményében cselekszik, ha mindjárt vele szemben mások nem lesznek irgalmasak.

Mi persze úgy gondoljuk, hogy a gazemberek csak rontják a világot, a tisztességesek pedig a sok jó mellett képesek végig a történelmen hullahegyeket gyártani („igazságos háború”), egyedül csak az irgalmas, jó emberek teszik jobba a világot, mert csak a jó emberekből lehet jobb világ. Elvileg tehát természetes, hogy nekünk az irgalmas jószág mellett a helyünk!

2. A „tulok” és a „bárány”

Lukács György, a talán egyetlen jelentős magyar filozófiai materialista és marxista tudós, annak idején **Heinrich Böll** 50. születésnapjára írt egy cikket egy tanulmánykötetbe, ezen a címen: *A XIX. század dicsérete*.

Ebben az írásában dicséri a XIX. századot, mert ott még voltak ellentétek, ellentmondások, de a XX. század az ellentétek összemanipulálásának a százada. Példát is mond, **Teilhard de Chardin** híres jezsuita teológus példáját, aki sikeresen manipulálta bele a fizikába Krisztust mint X elvet. Vagy **Pascal Jordant**, a híres fizikust, aki szerint az energiavesztéségekben az eredeti bűn fizikai képmását, vagy fizikai alépítményét kell felismernünk. Íme a természettudomány és a keresztény hit összemanipulálása!

Azt állítja, hogy a XIX. században még egy **Dosztojevszkij** és egy **Tolsztoj** is ismerte a kibékíthetetlen ellentéteket. A *Főinkvizítorban* látható az áthidalhatatlan szakadék Jézus élete és az akkori keresztény életvitel között. **Karamazov** és a többiek intellektuális-morális tragédiái éppen abban állnak, hogy választás és döntés helyzetben vannak, és a felől döntenek, hogy hová álljanak, hogy elveszítsék, vagy megmentsék önmagukat. Világosan látták mi között választhatnak.

Tanulmánya végén Lukács, Böll: *Biliárd fél tízkor* c. könyvét dicséri. Ezt írja: „Mint filozófiai materialista tiltakozom az ellen, hogy megbékéljünk Krisztussal mint X-elvvel. De mindenkit,

aki nem hajlandó a „tulok szentsége” előtt meghajolni, de gyakorlatilag hű marad a „bárány szentségéhez” szövetségesemnek tekintek abban a nagy harcban, amelyet még meg kell vívni, hogy ember maradjon, és hogy emberré váljon az ember” (Nagyvilág, 1968/3).

Mintha azt mondaná, hogy még az sem baj, ha az egyik ember „bárány”, a másik „tulok”, netán a harmadik „farkas”, csak az ember legyen azonos önmagával, lássa világosan a különbségeket, és ne mossa össze. Azt is jól látja, hogy a világ jobbá tételén régóta folyik a harc, ki a „tulokra” esküszik (igazságtévők), ki a „bárányra”, de a kettőt nem lehet egybemosni!

3. Jellemek

Dosztojevszkij és **Tolsztoj** regényhősei mellé szeretnék felsorakoztatni élő eleven emberi jellemeket a múltból és a jelenből, akik eldöntötték, hová állnak.

Szókratész az erény hirdetője, akit az ifjúság megrontásával és istentelenséggel vádolnak, végül halálra ítélik, védőbeszédében ezt mondta: „Tisztellek benneteket, athéni polgárok, de engedelmeskedni inkább az istennek fogok, mint nektek, s utolsó leheletemig, míg csak bírom, bizony föl nem hagyok a bölcselkedéssel, s meg nem szünök biztatni és jobb útra téríteni azt, akivel közületek éppen találkozom” (**Platon: Szókratész védőbeszéde**).

Franz Jagerstatter 36 éve gazdálkodó, három gyerek apja, aki megtagadta Hitler diktatúrája idején a katonai esküt és bevonulást, a börtönben írja kivégzése előtt: „Ezt a néhány szót úgy írom, ahogy fejből és szívemből jön. És ha úgy is írom, hogy a kezem bilincsben van, úgy gondolom sokkal jobb így, mintha akaratom lenne bilincsben. Ez az oka annak, hogy meg vagyok győződve: az a legjobb, ha az igazságot mondom, akkor is, ha az életembe kerül”.

Folytathatnám a sort a **Bokor** embereivel. Bulányival, akit meggyőződéséért halálra ítélték, Merza Jóskával és a 25 baracskással, akik fél évtől 3 év börtönt kaptak, de a meghurcolt többi testvérünkkel is, akiknek „volt elve és hite” és azt kimondta, ha mindjárt szabadságát vagy életét veszik is el.

4. A Nagy Manipulátor

Beszélünk a Bokor hanyatlásának okairól. Mondjuk ezt is, azt is. Egyet nem szoktunk emlegetni: hogy minden egyre megy!

Ibsen *Peer Gyntjében* Dovre Apó felteszi a kérdést, hogy mi a különbség az **ember** és a **manó** között. A válasz egyszerű: az embert az teszi emberré, hogy önmaga akar lenni, a manó elutasítja ezt a követelést, minden követelést elutasít, a manó elég önmagának.

A Bokor hanyatlásának legfőbb oka, hogy mi is a nagy Manipulátor áldozatai lettünk. Összekutyulódott minden. Az elvek és hitek piacán minden devalválódott. Nincs már karakter, nincsenek jellemek. Mert mit számít, hogy az ember kisember, nagyember vagy gazember? Egyre megy. Mit számít, hogy igazságtalan, igazságosztó vagy irgalmas? Egyre megy. Nincs fekete-fehér, csak szürke minden. Fő, hogy jól éljünk, jól érezzük magunkat! Ez az egyetlen fontos: bármi áron ez kell nekünk! Nem érdemes agyalni elveken, hiteken, dönteni értékrendek mellett és hűségeseleg maradni elvhez és erkölchöz. Ma az eszményekre közömbös, a végtelenségig manipulált érdek-ember az egekbe emelt eszmény. Aki mindent tud, amit csak akar, mert sosem akar többet, mint amennyit tud. Elég önmagának. Nem ember, manó.

Kérdések:

- 1) Döntöttél magadban, hogy kisember, nagyember, vagy gazember leszel?
- 2) Melyik csapatban akarsz játszani a Földön?
- 3) A „tulok” vagy a „bárány” szentsége előtt hódolva akarsz jobbá tenni a világot?
- 4) Létkérdés-e számodra, hogy mit válassz, vagy nem akarsz még „agyaskodni” sem róla?
- 5) Mi a véleményed a „nagy jellemekről”?
- 6) Ember vagy, vagy manó?

4. Bokorlelkiség

Evangelium: Lk.9, 51 - 56

„Hívjuk le rájuk az istennyilát, hogy feleméssze őket!” A Mennydörgés-fiakat (Boanergesz) a sértettség, a harag, a gyűlölet, a bosszú lelkülete töltötte el, mert a fél pogány, fél zsidó számariai falu nem fogadta be a zsidó Mestert és a zsidó tanítványokat. Milyen lélek lakott bennük? Milyen lelkiség nyilatkozott meg bennük? Milyen lelkület töltötte el őket? Nem kétséges, hogy a gyűlölet lelke, a gyűlölet lelkisége, a gyűlölet lelkülete.

1. Lélek, lelkiség, lelkület

„Az Emberfia nem azért jött, hogy lelkeket pusztítson, hanem hogy megmentsen!” Jézus, a vele szemben ellenséges faluhoz is jóindulatú, megbocsátó, megmenteni akaró, sőt másokat is erre indító lelkülettel fordul. Milyen lélek lakik benne? Milyen lelkiséget képvisel? Milyen lelkületet táplál? Ha elcsépett szóval is, de azt kell mondanunk, hogy a szeretet lelke, a szeretet lelkisége, a szeretet lelkülete.

Az ellenségszeretetről szólva Jézus valami elképesztően nagy dolgot fogalmaz meg a Hegyi beszédben. Idézi a régi törvényt: „Mondatott a régieknek: Szeresd felebarátodat és gyűlöld ellenségedet!” Majd azt mondja tanítványainak: „Én pedig mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket... mert így lesztek fiaai mennyei Atyátoknak, aki fölkelti napját jókra és gonoszakra...”. A végén pedig kijelenti: „Ti olyan **tökéletesek** legyetek tehát, mint mennyei Atyátok!” (Lásd Mt.5, 43-48). Vagy máshol: „Legyetek **irgalmasok**, amint a ti mennyei Atyátok is irgalmas!” (Lk.6,36). A tökéletes = irgalmas.

2. Bokorlelkiség

A Bokor teológiában mi a szerető-irgalmas Atya istenképét valljuk, a morálisban a jézusi szeretetmagatartást tartjuk szem előtt, a gyakorlatban pedig ezt a lelkiséget akarjuk kialakítani. A „Legyetek tökéletesek (irgalmasok)” jézusi felhívást nem tanácsnak, hanem parancsnak gondoljuk, mégpedig nemcsak célparancsnak, hanem teljesítési parancsnak.

Az nyilvánvaló, hogy a tökéletesség az ember esetében a tökéletességre való törekvésben áll. Jézus mondja, hogy „az Isten Országa erőszakot szenved, és az erőszakosak ragadják el” (Mt. 11,12). Erőszakot (erőkifejtést) kell tennünk magunkon, hogy az Atya tökéletességét-irgalmát megközelítsük. Tudat átalakítás (értelem), lelkület átalakítás (érzelem), magatartás vagy élet átalakítás (akarat) szükséges ehhez. Ezt fogalmaztuk meg mi a hármas tevékenységben: tanulás, imádság, szeretetélet. A három egymástól elválaszthatatlan.

1) Tanulás

A Bokor csoportjai „tanulós” csoportok. Döntő fontosságú az ember életében a tudás, az ismeret. Jézus is nyilvános működésének kezdetén „metanoiára”, a gondolkodás átalakítására szólít fel. Tudati tartalmak határozzák meg az ember magatartását. Van igazság abban a marxista tételben, hogy a „lét meghatározza a tudatot”, de az ember éppen az által ember, hogy a tudata is képes meghatározni saját létét és életét.

2) Imádság

Ebben az utóbbiban van különös jelentősége a „lelki életnek”, aminek fontos része az imádság. Az imádság érzelmi átélése és megerősítése bennünk valamely tudattartalomnak.

Gyurka írja A *Bokor lelkisége* c. könyvében, hogy 1949-ben a magyar szakos debreceni egyetemisták elmondták neki, hogy az irodalomtörténeti tanszékre került egy fiatal tanársegéd. A tanár a szemináriumon elárulta nekik, hogy az ágya felett egy Lenin-kép függ. Ő lefekvés előtt öt percre megáll a kép előtt, és Leninre, életére és tanítására gondol, hogy ez a lenini gondolkodás és életalakítás minél jobban meghatározza őt. Imádkozott? – kérdi Gyurka. Nem, mert emberhez és nem Istenhez fordult. Másrészt mégis csak imádkozott – mondja – mert a lélek csendjében ráfeledkezett azokra a tudat-tartalmakra, amelyek hitet-meggyőződését alkották.

3) Tanulás és imádság

És itt egy nagyon fontos dolgot kell megjegyeznünk. Az ember azt imádkozza meg, ami a tudatában van. Azzal töltjük fel magunkat az ilyen csendben, amit mint hitet-meggyőződést addigi életünkben kialakítottunk. Nem mindegy tehát, hogy mi van a tudatunkban. Csak néhány a történelemből.

Az egyik **Szent István** király példája, aki mielőtt *Koppány* serege ellen indult, Pannonhalmán töltődött fel Szentlélekkel, hogy fényes győzelmet arasson Krisztus ellensége fölött. Győzött is. *Thonusobát* is legyőzte. Anonymus jegyzte föl: „Thonusoba in fide vanus, Noluit esse christianus”, vagyis „Thonusoba hitvány volt hitében, nem akart keresztény lenni”. István viszont a keresztapja akart lenni Thonusobának. Ezért István felkereste Thonusobát a maga seregével, és mikor az továbbra sem hajtotta fejét keresztvíz alá, gödröt ásatott neki és abba feleségével és lovával együtt elevenen eltemettette. Mindezt egy „apostoli király” öntudatával, hite szerint Jézus szeretetétől indítva és Isten Szentlelkével eltelve tette.

Hasonló példa **Clairvauxi Szent Bernát** példája, aki a kereszténység legnagyobb misztikusa, és aki a keresztes-háborúk legnagyobb szónoka volt. Imádságai révén eljutott oda, hogy aki meghal a Szentföld visszaszerzéséért vívott háborúban, Krisztusért elszenvedett „mártíriuma” (fegyveres mártír!) alapján Isten megtisztítja őt, megbocsátja minden bűnét, és halála után azonnal a mennyországba jut. (Lám, nem nagyon vethetünk a szemére semmit az Iszlám dzsihád követőinek!).

A példák közül két dolog leszűrhető. Az egyik, hogy mennyire fontos számunkra a **tanulás** („agyaskodás”), vagyis a Bokor eszmények világos tudata, egyre tisztább istenkép, emberkép, magatartási normák stb. A másik pedig, hogy mennyire fontos az a **csend**, amelyben Jézus Istenére gondolunk, a jézusi szeretet tanításra és emberi hivatásunkra és küldetésünkre. Hegyeket mozgató erő számunkra is ez a szembesülés, mert a tanítás ebben a csendben válik magunkévá érzelmileg is. E nélkül az érzelmi töltés nélkül viszont nem lesz erőnk, csak „szövegünk”. Jó, tiszta, igaz szövegünk, de csak az.

3) A szeretet apró pénzre váltása

A tanulás és imádság azt szolgálja, hogy cselekedni tudjunk. A tanultakat azért kell megimádkoznunk, hogy az elvek, eszmények az imádságos csendben vagy a közösségi imádságos légkör kohójában áttüzesedve, átválthatók legyenek aprópénzre a mindennapi életünkben. Ennek kézikönyve pillanatnyilag az említett *Bokorlelkiség* könyv, aminek gyakorlati részét föltétlen figyelmetekbe ajánlom. Most csupán egy rövid **tartalomjegyzék**re maradt időnk: A szeretet és az idő - A szeretet és a pénz - A szeretet és életem fegyelme - A szeretet és az Isten - A szeretet és a lelkivezető - A szeretet és a kisközösség - A szeretet és a házasság-család. Az első háromban könnyű ráismerni az idő, pénz, szeretet elszámolásra, a másik háromban a hármas kötelékre, végül a család kérdésére.

--- **Összefoglalóan** csak annyit: tudatában kell lennünk annak, hogy mi emberek az isteni **tökéletességre** vagyunk hivatottak, és nem elégedhetünk meg „mái önmagunkkal”. Tudnunk kell, hogy életünk arra való, hogy a kapott nyers kődarab- vagy tuskó-önmagunkból remekművet faragjunk. Ennek sikere a **tudáson** kívül azon a **lelkiségen** múlik, amely érzelmileg segít minket végig az életben. Miben? A vevés-szerzés helyett az adást választani, a uralkodási vágy helyett a szolgálat mellett dönteni, és a harag, gyűlölet, erőszak helyett az irgalmas szeretetet gyakorolni. Egyet nagyon meg kell jegyeznünk, hogy mindig minden tettünk egy adott pillanaton múlik, hogy abban a pillanatban mit választunk. Naprakész felkészültség kell, a belső életünknek olyan **begyakorlott módszerei**, trükkjei, amik rögtön működésbe lépnek bennünk: a TV előtt, a vásárláskor, a vitában, a párválasztáskor, a nevelésben, a közösségi találkozón, a munkahelyen, a társadalom tülekedő porondján.

Egyetlen kérdés: Milyen Lélek, lelkiség, lelkiület lakik benned?

5. Bokorstruktúra

Evangelium: Mt. 20, 20 - 28

Az evangélium az ún. **rangvitáról** szól. Ismét a Zebedeus fiakkal van baj. Jézusban politikai Messiást várnak és az eljövendő ország királyának két főminiszteri székét akarják maguknak megszerezni. Kérésük teljesítéséhez az anyuka protekcióját is bevetik, aki Jézus előtt leborulva kérte fiainak a jobb és baloldali bársonyszéket. A többi tíz látva, hogy mi történik, igen megorrolnak a barátaikra, nyilván abból az egyszerű okból, hogy külön-külön mindegyik szívesen elfogadta volna a főhelyet. Ekkor vázolja nekik Jézus a maga „politikai” álláspontját. Ez az álláspont gondolom mind a Tizenkettőnek, anyukástul igen lesújtó. És vajon nekünk?

1. Az evolúció

Mielőtt a jézusi álláspontot megvizsgálánk, érdemes lenne az emberi közösség **csoportszerkezetének** kialakulását áttekinteni, nem Ádám-tól és Évától, hanem sokkal korábbi, az állatvilágtól. A ma már elfogadott evolúciós elmélet szerint az ember biológiai szempontból nem más, mint az egyik állatfaj, és biológiai alapjaink nélkül teljességgel érthetetlen. Az egyik közösségben (EK) már jó ideje biológiai tárgyú könyvekkel foglalkozunk, most éppen **Csányi Vilmos: Az emberi viselkedés c.** könyvével, hogy jobban értsük magunkat. Ezt a könyvet használtam fel a **struktúra** kérdés felderítésére is.

2. Csoportszerkezet

Az állatvilágban a csoportszerkezet kialakulása szempontjából döntő jelentőségű, hogy a nősténynek táplálékot kell szereznie a kölykei számára, a hímek szempontja pedig, hogy a táplálékon kívül nőstényekhez is kell jutniuk. Innen kiindulva alakulnak **páros kapcsolatok**: hím-nőstény, anya-kölyök kétszemélyes kapcsolatok és megjelennek **háromszereplők** is: rokonsági, játszótársi és táplálékszerző kapcsolatok. A nőstények szerepe döntő fontosságú a rokon nőstények közti **„koalíció”** létrejötté miatt. A hímek a nőstény miatt csatlakoznak a „koalícióhoz”. A nőstények befolyása a hím kölykökre is kiterjed, mert az anyák a hím kölykök játékaiba is beavatkoznak védelmezően. A nőstényeknek hím „barátaik” vannak, és azok is „koalíciót” alkotnak az anya kölykeinek védelmére és a táplálékszerzésre.

Úgy tűnik, hogy a nőstények főszereplésével alakul ki négy jól megkülönböztethető szintű csoportszerkezet: a **család** vagy hárem (2-10 tag), a **klán** (10-30 tag), a klánokból kialakuló **banda** (70-100), több bandából összeálló **csapat** (200-500).

Ez a struktúra a **majmok** és **emberszabású majmok** esetében is megmaradt, sőt a **„homo sapiens”** megjelenésével csak még szorosabbá vált. A csoportszerveződések létszám függőek. Így az embernél a legalsó szerveződési szint a **páros**, a következő a **családi** vagy munkacsoport (5-6 tag), majd a **banda** a vállalkozási csoport (30-50 tag), a **„nexus”** a rokon bandák ünnepekre és feladatokra egyesülő csoportja (150 fő), és az időnként összejevő **klán** (500 fő). Ezek nagy **törzsekbe, szövetségekbe** is tartozhatnak (a férfiak főszereplésével!).

3. Közösségfejlődés

Az evolúciós biológia igazolta az ember állati eredetét, felderítette az ember más fajokkal való rokonságának láncolatát, és éppen a csoportszerkezet megmaradó és tovább fejlődő formáiból bemutatta az állati csoportstruktúrából az emberi közösségstruktúra kialakulását.

Az **állati csoport** és az **emberi közösség** között az a különbség, hogy amíg az állati csoport struktúrájának kialakulását a **biológia** határozza meg, addig az emberi közösséget a biológia és a „homo sapiens” maga konstruálja. Elindít egy biológiától független **kulturális** evolúciót. Hogy a **„kulturális robbanás”**, vagy a **„minőségi ugrás”** hogyan következett be, azon lehet vitatkozni kinek-kinek világnézete szerint, de tény, hogy az ember új szerveződési szintre jutott és ennek következtében egy új létező, egy **„közösséglény”**, mint egy szuperorganizmus jött létre. A közösségfejlődés okát és további mozgatóját a szociobiológusok egy része (a

genetikai redukcionista: **Dawkins**) továbbra is pusztán biológiai okokra, az „**önző génekre**” vezetnek vissza, míg **Darwin**, az evolúcióelmélet megalapítója, a fejlődés motorját a „**moralitás**” megjelenésében látja. Nyilván mindkettőt figyelembe kell vennünk.

4. Társadalom

Az ember biológiailag „társas” lény, kulturálisan pedig „társadalmi” lény. Az ember biológiailag is késztetést érez az altruizmusra és az egoizmusra.

Kulturálisan létrehozhat egyfajta közös akaratot nyugvó közösségmodellt, amilyen a nomád vadászó-gyűjtögető törzsek **egalitáriánus** csoportszerkezete volt. Az ilyen társadalmak legkisebb egységei a 30-40 fős banda, amely 5-6 családot foglal magába. Ezekben a családfő férfiak jogaikban teljesen egyenlők, a csoport nem ismer el diktáló vezetőt, sem hatóságot. A döntéseket mindig közös egyetértés alapján hozzák, az anyagi javakat arányosan osztják el, a potyalesőkkel szemben a leghatározottabban lépnek fel. Ha ezt nem tennék az önzetlenség génjeit hordozók nagy hátrányba kerülnének, és ezek a gének el is tűnnének az evolúció során. Az egalitáriánus csoportszisztéma főbb elemei legalább 100.000 évesek és a modern kultúrákban is megtalálhatók, így napjainkban is (hutteriek).

Az embernek biológiai késztetése van a mai szóval **hierarchikus** csoportszerkezet kialakítására is. Az állatok és állati csoportok önös érdeke a létben maradás és a létért való küzdelem. Az állati csoportokban a **rangsor** tartja fenn a rendet. A rangsort mindig agresszióval alakítják ki a csoport tagjai. A rangsor kialakítása nélkül az állatoknak verekedniük kellene minden elosztást igénylő esetben. Fontos az erőssorrend, ami különféle lehet: **egyenes, hálózatos és diktatórikus**. Az állatvilágból kiemelkedett emberben is benne él az önös érdek. A rangsor elfogadása és a rangsor minél előkelőbb helyéért, a **statusért** való versengés együtt jelentkezik az emberben. Biológiai késztetése van a **rangsor** kialakítására, amivel együtt jár a rangsorban felette állók elfogadása (*engedelmesség*), de a **pozíció** utáni vágyódás (*uralkodás*) is. Ez alapvető biológiai tulajdonsága fajunknak, ami egyben legveszedelmesebb is, főleg a nagy létszámú társadalmakban, ahol nincs felső határ. Ugyanakkor tény, ha ez a késztetésünk össze is köt az állatvilággal, az ember kultúrája alakíthatja a maga közösség és társadalom modelljeit. Sajnos az emberi történelem során eddig egyre inkább a **hierarchikus modellek** érvényesülnek (diktatúra vagy demokrácia).

5. A Bokor

Térjünk vissza a **Zebedeus fiak** rangvitájához, Jézus politikai álláspontjához és a Bokorhoz. Jézus barátaiban nyilvánvalóan a pozíció utáni biológiailag megalapozott vágy dominált. A rangvita Jézusnak alkalmat adott egy **új társadalmi modell** felvillantására: „Köztetek ne így legyen...”. Az uralkodás modelljével szemben a **szolgálatra** épülő közösség modelljét állítja eléjük: „Aki első akar lenni, legyen szolga...”. Ez nyilván arra az altruista ösztönre utal, mely szintén biológiai öröksége az embernek.

A Bokor nyilvánvaló érdeme, hogy a jelen világban feltámasztja az altruizmus, a **pándulia** eszméjét. A társadalmi gúla megfordításával új rangsort (fordított rangsort!) vezet be, eleget téve ezzel az ember nagyságigényének is, hisz nagy lehet az ember a szolgálatban. A közösség nincs vezető nélkül sem, de ez a vezető nem uralkodó, hanem **szolgáló vezető** (igazi miniszter = szolga). Ez a modell kielégítheti az embernek, a társas lénynek igényeit, akár hutteri kommuna formájában, akár más pánduliás kisközösségi formában. Társadalmi méretekben az **Egyházrend** c. dolgozat próbált megoldást keresni az eddigi modellek lecserélésére. A bázison felépülő, szolgáló kisközösségekből álló társadalom (*mintatársadalom*) formájában. Az eszme szép, a valóság elszomorító. Pillanatnyilag a kisközösségek építése a második, harmadik szinten megakadt. A Bokor kisközösségei is sorvadóban vannak. Most kísérlet történik a régiók (kisközösségek szövetsége) létrehozására. Súlyos kérdések következnek...

Kérdések: 1) Megvalósítható a jézusi modell?

2) Miért nem működik az Egyházrend struktúra?

3) Melyik hibás: a biológiai altruista ösztön vagy a kultúra (moralitás)?

6. Közösségvezető-avatás

Evangélium: Mt. 16, 13 – 20

A történet a vezetői hatalom átadásáról szól. A tisztavatásról Lukács és Márk is ír. Az **istenfiúság megvallása** és az **oldó-kötő hatalom** átadása csak Máté szövegében szerepel. Lukácsnál Jézus a „Felkent”, Márknál a „Messiás”. Főhatalom átadásról sem Lukács, sem Márk nem beszél. Ettől még lehet a Máté szöveg hiteles. Csak egy nem lehet, hogy Mátét pl. én **így értelmezzem**: Utánozni fogom Máté Jézusát. Közeledni érezve halálomat a közösségemben megkérdezem a tagokat, hogy kinek tartanak engem az emberek. Mire ezt-azt mondanak, hogy én ilyen meg amolyan próféta vagyok, B. Jutka pedig mindegyiken túltesz és azt mondja: Te, Laci olyan vagy mint Jézus, te vagy maga a megtestesült Jézus! Mire én kijelentem, hogy ő lesz utódom, az EK közösség sziklaalapja. Ezt a közösséget a pokol minden ereje sem tudja szétrombolni. Neki adok át minden hatalmat a csoport fölött. Amit megköt, vagy megenged, és amit csak dönt, azt kell követnie mindenkinek. Mert én azt fogom jóváhagyni a mennyből... Ugye ez abszurdum?! Jézus éppen erre a hatalmi struktúrára mondta azt, hogy „köztetek ne így legyen”. Jézus közössége a **szeretet hitére** és a **szolgálat törvényére** épül. Nektek, a jövő nemzedék közösségvezetőinek mit ajánlhatnék most legfőképp a figyelmetekbe?

1. Megapopuláció

Visszatérek a biológiához. Az állatvilágból kiemelkedett ember fejlődése során mára már túl jutott a hatmilliárdos népességméretén. A bolygónk minden lakható helyét ember foglalja el, egy **megapopuláció**.

Mi történt? A biológiai evolúció egy pontján megjelent a *Homo sapiens*, akinek továbbfejlődése a kulturális fejlődésen (Darwin szerint a moralitáson) múlt.

A **kulturális evolúciónak első fázisát** a **csoporttársadalmak** alkották, mert az evolúció alanyai a közösségek, a közösséglények voltak. Az ember anatómiai felépítése 100 – 150 ezer éve nem változott, de hihetetlen változások következtek be a gondolkodásban. A csoporttársadalmak legfontosabb szervező tényezői az **ideák** (hitek, eszmék, értékek) voltak. Az ember genetikai felépítése és a közösségi kultúrákban megjelenő ideák kölcsönösen erősítették egymás hatását. Ideális az összhang az egyén, a csoport és az ideák között. Biztosított volt az érzelmi és értelmi stabilitás generációk százain keresztül. Ez volt az **emberiség aranykora**.

Amikor a kiscsoportok elszigeteltsége megszűnik éppen az ember biológiai adottsága, a társas lény mivolt miatt, létrejönnek a klánok, törzsek, majd egyre nagyobb egységek, a kulturális evolúció első fázisa véget ér, és megkezdődik a **második szakasz**. A kulturális evolúció utolsó néhány ezer éve a **tömegtársadalmak** megjelenése a jellemző. A tömegtársadalmak több százazres, majd több milliós tömegeiben a csoportokat létrehozó biológiai tényezők már nem képesek betölteni a társadalom összetartásának funkcióját. Ezt a szerepet magas szervezettségű ideák, valóságos **idea-dinoszauruszok** veszik át, melyeket elsősorban a férfiak kreálnak. A hatalmas embertömegek kialakulása magával hozza az ideák versengését is. Az ideák versengésén alapuló evolúció során pedig már nem az a fontos, hogy az a megmaradást szolgálja-e, hanem az, hogy mennyire tetszik, milyen az eladhatósága.

2. Globális társadalom

Most az ideaevolúció kellős közepén vagyunk, és már sejthető, hogy a szerveződésnek egy még **újabb szintje** jön létre, a **globális társadalom**. Nem lehet megítélni, hogy ez önmagában jó vagy rossz. Minden azon múlik, hogy milyen idea jegyében történik.

Tudomásul kell venni, hogy a globális társadalom kialakulása szinte elkerülhetetlen. Az ideaevolúció iránya egy zárt, tökéletesen szervezett globális társadalmat jósol. Első jelei közt

elég csak a világ **kommunikációs hálózatának** villámgyors kiépülését említeni. Alakulóban vannak olyan az egész glóbuszra vonatkozó ideák is, mint az emberiség egysége, a globális béke, a globális környezetvédelem stb. A kérdés csak az, hogy kik fogják uralni és irányítani ezt a globális társadalmat. A kérdés csak az, hogy tudja-e az ember biológiai tulajdonságaival szabályozni az ideákat. A kérdés csak az, hogy az ideák versenyén melyik lesz a győztes.

És most gondoljunk magunkra, a Bokorra. Miféle esélye lehet egy ilyen kisdéd nyájnak? Mire építhető egy apró, de mégis megalapozott remény?

Én a **biológiában** hiszek. Akkor is, ha az esze ment ideafejlődés megtámad minden hagyományos, emberi léptékű biológiai kapcsolaton alapuló csoportszerveződést, a törzset, a klánt, a bandát, a nagycsaládot. Akkor is, ha az emberiség mára már úgy tűnik, hogy atomjaira bomlik. Akkor is, ha a globális építkezéshez rohammunkával folyik az „embergépek” építése. Mert nem lehet, hogy ez az evolúció túllépjen az emberen! Mert az ember biológiai adottságai ebben a szakaszban is adóttak. Az ember minden körülmények között igazi csoport kapcsolatokat hoz létre, *barátkozik*. Az ember elfogadja és megkívánja, hogy *világos emberi viszonyok* alakuljanak ki és *helyes szabályok, értékrendek* szerint éljen. Az ember józan konstrukciós aktivitása nem állítható le és nem téríthető el még erőszakkal sem.

Hiszek a biológiában és hiszek abban, hogy az ideák örült versenyében egyedül a mi ideánk, a **szeretet eszme** az időtálló. Ez az eszme támadható, üldözhető, de ki nem pusztítható. Az ember génjeiben hordja az *altruista ösztönt*, és ez megerősítheti mindig a közösséglény ideájának megvalósításában, még egy globalizált világban is!

3. Közösségvezetők

Végül még egy jelenségre szeretném felhívni a figyelmeteket. A globális társadalom felé haladás közben egy ellentétes folyamat indult meg. Nemcsak az atomizálódás, hanem az **egytagú csoportok** megjelenése.

Az ember természetes közösségei a történelem folyamán nagyon gyorsan redukálódtak. A törzsből nemzetség, a nemzetségből nagycsalád, a nagycsaládból nukleáris család lett, és a ma legfejlettebb egyének a személyes *autonómiájukra* büszkék. Ez az autonómiájára büszke egyén a végső csoportredukció, az **egytagú csoport**, amely csak önmagához hűséges, de azért kész egyezkedni másokkal. Jellemzője, hogy *független*: Ne írja elő neked senki, hogy mire gondoldj, miben higgy, mit csinálj! Ne függj senkitől, sem anyagilag, sem érzelmileg! Arra légy büszke, hogy önálló, autonóm személyiség vagy! Az ilyen egyén egyébként csoportként viselkedik, egytagú csoportként. Saját közösségének ő az egyetlen tagja. Legjellemzőbb fajtáját külön névvel látták el, ők a *szinglik*. De a **modern társadalom szerkezete** is egyre inkább az egytagú csoportok, az autonóm egyének egyezkedési struktúrájával írható le. Ez a jelenség az egyénre nézve is tragédia, mert megfosztja magát az ember embersége alapvető sajátságától, a *csoportkötődés* normális kialakulásától, aminek aztán a legkülönbözőbb mentális zavarok neurozisos lesznek a következményei.

Miért idézem fel ezt egy közösségvezető avató lelkigyakorlaton? Mert egytagú csoportokból nem lehet valódi közösségeket teremteni, és egytagú csoportok nem lehetnek jó csoportvezetők. Ezt szeretném leginkább a lelketekre kötni.

A **Máté-féle hierarchikus modellbe** beleilleszthetők a magukat egyszemélyes közösségnek tartó tévedhetetlen és abszolút hatalommal rendelkező vezetők, de Jézus közösségébe nem férnek be az urak, csak a szolgák, akik az élő baráti kötelékek építésével a világ megmentését is szolgálják.

Kérdések:

- 1) Akarsz és mersz-e vállalkozni egy tömegtársadalommal, egy globalizálódó világgal szemben közösségeket építeni?
- 2) Alkalmas vagy-e, és közösséged tagjai alkalmasak-e igazi közösség létrehozására, vagy az „egytagú csoport” irányába haladsz és haladtok?

Arany János:

Szondi két apródja

Felhőbe hanyatlott a drégeli rom.
Rá vissza süt a nap, ádáz tusa napja,
Szemközt vele nyájas, szép zöld hegyorom,
Tetején lobogós hadi kopja.

Két ifjú térdel, kezökben a lant,
A kopja tövén, mintha volna feszület,
Zsibongva hadával a völgyben alatt
Ali győzelmi ünnepet ület.

„Mért nem jön Szondi két dalnoka, mért?
Bülbül-szavú rózsák két mennyei bokra?
Hadd fűzne dalokból gyöngysorba fűzért,
Odaillót egy huri nyakra!”

„Ott zöldel az ormó, fenn zöldel a hant,
Zászlós kopjával a gyaur basa sírján:
Ott térdel a gyöngypár, kezében a lant,
És pengeti, pengeti, sírván:”

...S hogy feljöve Márton, az orosz pap,
Kevély üzenettel a bős Ali küldte:
Add meg kegyelemre, jó Szondi, magad!
Meg nem marad itt ma anyaszülte.

„Szép úrfiak! Immár e pusztá halom,
E kopja tövén nincs mér zengeni többet:
Jertek velem, ottlenn áll nagy vigalom,
Odalenn vár mézizű sörbet - „

Mondjad neki Márton, ím ezt felelem:
Kegyelmet uradtól nem vár soha Szondi,
Jézusa kezében kész a kegyelem:
Egyenest oda fog folyamodni.

„Serbet, füge, pálma, sok déli gyümölcs,
Mit csak terem a nagy szultán birodalma,
Jó illatú fűszer, és drága kenőcs...
Ali győzelem-ünnepe van ma!”

Hadd zúgjon az álgyú, pogány Ali mond,
És pattog a bomba, és röpked a gránát.
Minden tüzes ördög népet, falat ont:
Töri Drégel sziklai várát.

„Szép úrfiak! A nap nyugovóra hajolt,
Immár földi vállát bíborszínű kaftán,
Szél zendül az erdőn, - ott leskel a hold:
Idekinn hideg éj sziszeg aztán!”

A vár piacára ezüstöt, aranyat,
Sok nagybecsű marhát máglyába kihordat:
Harcos paripái nyihognak alant:
Szügyeikben tört keze forgat.

„Aztán – no hisz úgy volt - aztán elesett!
Zászlós kopjával hős Ali temette:
Itt nyugszik a halmon, - rövid az eset - :
Zengjétek Alit ma helyette!”

Két dalnoka is volt, két árva fiú:
Öltözteti cifrán bársonyba puhába:
Nem hagyta cselédit – ezért öli bú –
Vele halni meg ócska ruhába!

„S küldött Alihoz... Ali dús, Ali jó:
Lányarcotok a nap meg nem süti nála:
Sátrában alusztok, a széltil is ó:
Fiaim, hozzá köt a hála!”

Hogy vített ezekkel ! hogy vített egyedül!
Mint bástya feszült meg romlott torny alján:
Jó kardja előtt a had rendre ledül,
Kelevéze ragyog vala baján.

„Rusztam maga volt ő!... s hogy harcola még,
Bár álgúgyolyótul megtört ina, térde!
Én láttam a harcot!... Azonban elég:
Ali majd haragudni fog érte.”

Mint hullá, a hullá ! veszett a pogány,
Kő módra befolyván a hegy menedékét:
Ő állá halála vérmosta fokán,
Diadallal várta be végét.

„Eh! vége mikor lesz? Kifogytok-e már
Dicséretiből az otromba gyaurnak?
Eb a hite kölykei! Vesszeje vár
És börtöne kész Ali úrnak.”

Apadjon el a szem, mely célba vevé,
Száradjon el a kar, mely őt lefejezte:
Irgalmad, oh Isten, ne légyen övé,
Ki miatt lőn ily kora veszte!

(1856. június)

Mise 1.

Szövetség

1. Ének:

2. Istenem, ennek a közösségvezető-avató lelkigyakorlatnak **első reggelén** köszöntünk Téged. Köszönjük, hogy lehetőséget adsz nekünk újra átgondolni életünket: a múltat, a jelent és a jövőt. Főleg azt, hogy Veled vagy nélküled akarunk élni. Egy régi dal azt hirdette, hogy „aki választott, kiválasztott”. Választott nép úgy lehetünk, ha mi is választunk Téged, mert Te minden embert és minden népet kiválasztasz. Segíts ezen a lelkigyakorlaton jól döntenünk.

3. Vizsgáljuk meg lelkiismeretünket, hogy akarunk-e szövetségesei lenni a mi Istenünknek. Ha már rég döntöttünk, de hűtlenkedtünk, bánjuk meg bűneinket... Irgalmazzon nekünk...

4. Ének: Kyrie... Gloria...

5. Imádkozzunk! Istenünk, tudjuk, hogy Te sokféleképpen szólíthatod meg az embereket, de ennek rendes módja, amikor lelkiismeretünkön keresztül szólítasz, és mi úgy jutunk belátásra és döntésre. Add, hogy figyeljünk hangodra és hallgassunk rá, aki él és szeretsz...

6. Olvasmány I. Ter. 12,1-4. 17, 1-9.

7. Ének:

8. Olvasmány II. Kiv. 3, 1-10. 19, 1-3. 31,9.

9. Evangélium: Mt. 22, 34 – 40. (délután)

10. Olvasmány III. (Elmélkedés + Teszt)

11. Körima

12. Ének:

13. Atyánk, Te látod igazán, hogy mit teszünk le most Eléd a **kenyér és bor mellé** erre az asztalra. Ha sok, ha kevés, fogadd el szívünk ajándékát.

14. És fogadd el hálánkat. **Ábrahám** senki fia volt Úr városában. **Mózes** a fáraó házából kiűzve is senki fia lett, egy juhászbojtár. Mégis történelmet csináltak, mert hittek szavadnak és a Te szövetségeseid lettek. Aki választott, az kiválasztott, és nagy dolgokra képes. A legfőbb bizonyosság a názáreti ácslegény, **Jézus**, aki a Te fiadnak tudta magát. Ő és tizenkét barátja olyan bevágást hozott a világtörténelembe, mint talán senki más. Példájuk erősít minket kicsinyhitűségünk közepette, és ezért most teljes szívből hálát zengünk Néked:

15. Ének: Sanctus...

16. Atyánk, **növelj bennünk a hitet** önmagunkban, hogy nem vagyunk mi hitványabbak senki fiánál. A Názáreti Jézus baráti köréhez tartozónak tudjuk magunkat, és úgy ülünk itt, mint az a Tizenkettő az Ő utolsó vacsoráján. Tudjuk, hogy kenyeres pajtásai és vidám cimborái lehetünk Neki egy csodálatos ország alapításban, csak valódi test-véri szövetségre kell lépniük vele. Ő ezt kínálja nekünk.

Kezébe véve a kenyeret és hálát adva érte, nekünk nyújtja a barátainak:
Vegyétek és egyetek ebből mindnyájan, mert ez az én testem, melyet értetek adok.

A pohár bort is kézbe veszi, hálát ad a pillanatért és megkínál vele minket:
Vegyétek és igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem kelyhe, az új szövetségé, melyet veletek kötök, hogy megbocsátva legyen minden bűn a földön.

Ezt cselekedjétek ti is rám emlékezve.

17. Hálát adunk Atyánk ezért a jézusi szövetségi lakomáért. Hálát adunk, hogy alkalmasnak tartasz minket külön- külön és együtt. Segíts, hogy hinni tudjunk ebben. Hinnünk is kell, mert **annyi a nyomorúság** a földön. Annyi ember halad a szakadék felé és annyian tántorognak a szakadék szélén. Boldogságot kereső emberek, akik nem ismerik az utat, nem hisznek az igazságban és tönkreteszik a maguk és mások életét. Nem nézhetjük tétlenül és részvétlenül embertestvéreink vesztét, mi, akik ismerjük az Utat, az Igazságot és az emberhez méltó Életet.

Tudjuk, hogy **nagy példák** vannak előttünk Jézus után is, akiknek volt bátorságuk szövetkezni Vele és nagy tetteket tudtak végbevinni. Tudjuk, hogy most rajtunk a sor, mert ránk épül a jövő, az új nemzedékre. Ez az új világ igazi kihívás lehet számunkra. Benned bízunk, egymásnak kezét megfogva kérünk most Téged:

Mi Atyánk...

Az Úr békéje legyen mivelünk.

Bocsássunk meg szívből egymásnak.

18. Ének: Agnus...

19. A szerződésre pecsétet szoktak ütni, hogy érvényes legyen. A **Jézussal és egymással kötött szövetség pecsétje** a Jézustól kapott kenyér és bor. Itt van szövetség kenyere és bora, amivel megpecsételhetjük a mi szövetségünket. Méltatlanságunk és gyengeségünk tudatában, mégis a Mesterben bízva mondjuk: **Uram, nem vagyok méltó...**

20. Hálaima

21. Ének:

Mise 2.

Lelkiség

1. Ének:

2. Istenem, **új reggel** virradt ránk. Köszönjük az elmúlt éjszakát és az új napot. Ha most bensőnkbe nézel, láthatod, hogy milyen gondolatok, milyen érzelmek és szándékok kavarnak bennünk. Add, hogy ezen a reggelen tisztázódjon bennünk az, amit a Názáreti Jézus kérdezett barátaitól: „Milyen lélek lakik bennetek?”

3. Minden rossz gondolatért, indulatért és szándékért **bocsáss meg** nekünk... Irgalmazzon nekünk...

4. Ének: Kyrie... Gloria...

5. **Imádkozzunk!** Istenünk, tudjuk, hogy Te a szabadság Istene vagy és az öntudatra ébredt emberi lénynek is szabadságot adtál a választásra a jó és rossz között. Add, hogy elhiggyük Neked: szabadságunk van mindig a jó mellett dönteni, aki él és szeretsz...

6. Evangélium Lk. 9, 51 – 56

7. Elmélkedés

8. Körima

9. Ének:

10. Itt ülünk megint ennél az asztalnál, mint a Te szövetségeseid. Tudjuk-e vállalni azt a tökéletességet, amit Te vársz tőlünk?

11. **Hálát kell adnunk** azért, mert olyan példákat ismerünk a történelemből, akik szeretettel tudtak tekinteni jókra és gonoszokra egyaránt. Legfőbb példánk az a Jézus, aki élete utolsó órájában a keresztre feszítve így tudott imádkozni gyilkosaiért: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek!” Az irgalmas lelkület példájáért köszönetet mondunk, és hálátelt szívvel zengjük:

12. Ének: Sanctus...

13. Tudjuk, nem elég hálálkodni. **Tennünk is kell.** Egy elragadtatott pillanatban tényleg úgy érezzük, képesek vagyunk Veled megforgatni az egész világot. Aztán azt érezzük, amit a Menyörgés-fiak, hogy fel tudnánk robbantani ezt a szörnyű bolygót. Védekezünk. Azzal, hogy nem káposztalé folyik az ereinkben. Azzal, hogy a Te Jézusod is kiborult nem egyszer, sőt ostorból korbácsot font, ha nem is az emberekre, de az ökrökre, marhákra. Megértjük, hogy az indulat és gyűlölet nem azonos. Haragudhatunk, de nem gyűlölhetünk. Az ilyen Jézus tényleg lehet a mi szövetségeseink, és mi is az övé. Valódi hús-vér ember kínálja fel nekünk kenyerét és borát:

Halála előtt utolsó vacsoráján Jézus kezébe vette a kenyeret, hálát adott, megtörte és odaadta barátainak:

Vegyétek és egyétek, mert ez az én testem, melyet értetek adok.

A vacsora végén kezébe vette a borral teli kelyhet, hálát adott, és odanyújtotta barátainak:

Vegyétek és igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem kelyhe, az új szövetségé, melyet értetek és mindenkiért kiontok, hogy irgalom és bűnbocsánat legyen bennetek. Ezt cselekedjétek rám emlékezve.

14. Istenünk! Köszönjük azokat az ismeretlen nagyokat, akik magukban hordták az irgalom lelkületét és szívből meg tudtak bocsátani másoknak. Biztosak vagyunk benne, hogy miattuk nem pusztult és pusztulhat el ez a világ. Tudjuk, hogy az evilág békéjét, Jézust békéjével lehet csak megőriznünk.

Őáltala, Ővele és Őbenne a tiéd mindentadó Atyaisten, a Szeretet és Irgalom Lelkével együtt minden tisztelet és dicsőség mindörökkön örökké.

14. Mivel mi is mások irgalmára és bocsánatára szorulunk, mert minden szeretetlenségünkkel a Szeretet Istene ellen vétünk, elsősorban kérjük az Ő bocsánatát:

Mi Atyánk...

Az Úr békéje legyen mivelünk.

Bocsássunk meg szívből egymásnak.

15. Ének: Agnus...

16. Itt van a megbocsátó és irgalmas lelkű Jézus szövetségi pecsétje. Boldogok lehetünk, ha az asztaltársai és szövetségesei lehetünk:

Uram, nem vagyok méltó...

17. Hálaima

18. Ének:

Mise 3.

Döntés

1. Ének:

2. Istenem, elérkezett a **vasárnap reggel**, a lelkigyakorlat záró miséje. Ha valamikor, akkor most helyén való a Názáreti Jézus szövetségi lakomájának megisméltése.

3. Az ünnepi lakoma előtt szedjük rendbe magunkat. **Gondoljuk át** újra készülő végső döntésünket, és bánjuk meg újra életünk minden bűnét... Irgalmazzon nekünk...

4. Ének: Kyrie... Gloria...

5. **Imádkozzunk!** Istenünk, aki túlságosan is elváró Isten vagy, és elvárod tőlünk, hogy újra és újra döntsünk, segíts minket a mai fontos döntésünkben, aztán a jó döntéshez való hűségünkben, aki élsz és szeretsz...

6. Evangélium Mt. 16, 13 – 20.

7. Elmélkedés

8. Körima

9. Ének:

10. Leteszem-e a közös asztalra a **személyes döntésemet**: közösségvezető akarok lenni, vagy akarok maradni, közösséget vállalva a többi közösségvezetővel? A mise utáni csendben még meggondolhatom.

11. Bárhogy döntsek is, **hálát kell adnom** ezért az asztaltársaságért és a többiekért, akiket egyformán körülvesz egy tömegtársadalom, egy globalizálódó világ és az egytagú csoportok érdekszövetsége. Hálát kell adnunk a belénk írt altruista ösztönért és legfőképpen a jézusi ideáért. A kettő együtt az emberiség jövőjének biztosítója. Mert ezt tudhatjuk, és ebben hihetünk, Neked, Istenünk hálát kell zengenünk:

12. Ének: Sanctus...

13. Elgondolkoztathat, hogy mi történt Jézussal és az ő csoportjával. A hatalom világa nem tűri a lelkiismeretét zavaró más „ideát” és az „idealistákat”. A Názáreti Jézus tudta, hogy mi vár rá, ezért is akart szövetkezni barátaival, vérszövetséget, test-vér szövetséget kötni velük, mielőtt őt félreállítják az útból.

Utolsó vacsoráján ezért vette kezébe a kenyeret, hálát adott, megtörte és tanítványainak adta:

Vegyétek és egyetek ebből mindnyájan, mert ez az én testem, melyet értetek adok.

A vacsora végén a borral telt kelyhet is fogta, hálát adott és odaadta tanítványainak:

Vegyétek és igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem kelyhe, az új szövetségé, melyet értetek és sokakért kiontok, a bűnök bocsánatára.

Ezt cselekedjétek, hogy emlékezzetek rám.

14. Abban bízott Jézus, hogy ha őt kivégzik, **tizenketten** állnak majd helyébe. Abban bízhatunk mi is, hogy kidőlvé a sorból, vagy félreállítva onnan legalább tizenketten állnak majd helyünkre.

A sikerre törekvő ember nehezen viseli a **kudarcot**, csődöt. Pedig a kudarc üzembiztos a jézusi ideát képviselő és azt megvalósítani akaró ember számára. Aki ezt nem tudja vállalni, az jobb, ha megfutamodik. Mégis miért vannak, akik vállalják? Mert így is **érdemes** és más nem is érdemes tenni ebben az életben. A földbe esett mag volt Jézus virágvasárnapi diadalmenetének egyetlen mondanivalója a Templom udvarán: „Ha a mag földbe nem hull, nem hozhat termést”. Ezért is kiáltott rá halált a tömeg. Mi megérthetjük, hogy mit jelent: „Aki elveszti életét, megnyeri azt”, ezért is **dicsérjük** a Mestert:
Óáltala, Óvele, és Óbenne a tiéd mindentadó Atyaisten, a Szentlélekkel egységben minden tisztelet és dicsőség mindörökkön örökké.

15. Hogy túl tudjunk látni kudarcon és csődön, kérjük Atyánkat:

Mi Atyánk...

Az Úr békéje legyen mivelünk.

Bocsássunk meg szívből egymásnak.

16. Ének: Agnus...

17. Itt van a kudarcokat is vállalni akarók győzelmi jelvénye, a magból készült, másokat tápláló kenyér. Boldogok, akiket meghív asztalához Jézus, és még boldogabbak akik a meghívást el is fogadják a jézusi báránylakomára:

Uram, nem vagyok méltó...

18. Hálaima

12. Ének:

Bokortörténet

Kérdések:

1) Összevethető a Bokor történet Ábrahám és Mózes történetével?

2) Így látod te is a Bokor történetét, amint elhangzott?

3) Milyen folytatást látsz, és mit jósolsz a Bokor egészének jövőjét illetően:

a) Felszívódik a vallási felekezetekben?

b) Felszívódik a politikai pártokban?

c) Felszívódik más szervezetekben?

d) Tagjai nem foglalkoznak többet a közösségi élettel?

e) Kommunában él tovább?

f) Diaszporában (szétszórtan) él tovább?

g) Mai formájában él tovább?

h) Új Ábrahám, új Mózes, új Bulányi támad? Új nép, mely megújítja újra a „Szövetséget”?

4) Te milyen szerepet szánsz magadnak?